

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 30 päivänä joulukuuta 2017

1071/2017

Laki

Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 43 b ja 44 §, sellaisina kuin ne ovat, 43 b § laissa 752/2012 ja 44 § laeissa 752/2012 ja 138/2013,

muutetaan 4 §:n 2 momentin 6 kohta ja 4 momentin 9 kohta, 5 §:n 3, 6, 10 ja 31 kohta, 6 §:n 12, 18 ja 19 kohta, 21 §:n otsikko ja 4 momentti, 24 §:n 2 momentti, 28 §:n 4 momentti, 31 §:n 1 momentin 3 kohta, 32 a §:n 1 ja 2 momentti, 32 b §:n otsikko sekä 3 ja 4 momentti, 32 c §:n 1 momentin 1 kohta, 33 §, 33 a §:n 1 momentti, 38 §:n 1 momentin 2 kohta, 40 §:n 1 ja 2 momentti, 41 §:n 1 ja 2 momentti, 41 a §:n 3 ja 9 momentti, 42 a §:n 2 momentti, 43 §:n 1 momentti, 43 a ja 50 §, 53 §:n 1 momentin 2 kohta, 61 §:n 7 momentti, 62 §:n 2 momentin 2 kohta, 71 §:n 1 momentin 11 a kohta ja 73 §,

sellaisina kuin ne ovat, 4 §:n 2 momentin 6 kohta ja 4 momentin 9 kohta, 5 §:n 3 kohta, 6 §:n 18 ja 19 kohta, 21 §:n otsikko, 24 §:n 2 momentti, 33 a §:n 1 momentti, 43 a § ja 61 §:n 7 momentti laissa 752/2012, 5 §:n 6 kohta ja 21 §:n 4 momentti laissa 520/2016, 5 §:n 10 kohta laissa 893/2017, 5 §:n 31 kohta, 40 §:n 2 momentti ja 41 a §:n 9 momentti laissa 228/2017, 6 §:n 12 kohta laissa 311/2015, 28 §:n 4 momentti, 32 a §:n 2 momentti, 32 c §:n 1 momentin 1 kohta, 38 §:n 1 momentin 2 kohta ja 40 §:n 1 momentti laissa 352/2017, 31 §:n 1 momentin 3 kohta laissa 1145/2015, 32 a §:n 1 momentti laeissa 1442/2016 ja 352/2017, 32 b §:n otsikko laissa 207/2009, 32 b §:n 3 ja 4 momentti, 41 §:n 1 momentti, 42 a §:n 2 momentti ja 62 §:n 2 momentin 2 kohta laissa 611/2014, 33 § osaksi laeissa 1279/2015 ja 228/2017, 41 §:n 2 momentti, 41 a §:n 3 momentti, 43 §:n 1 momentti ja 53 §:n 1 momentin 2 kohta laissa 176/2016, 50 § osaksi laeissa 1360/2010 ja 1242/2011, 71 §:n 1 momentin 11 a kohta laissa 651/2014 ja 73 § laeissa 752/2012 ja 176/2016, sekä

lisätään lakiin uusi 3 e §, 4 §:n 4 momenttiin, sellaisena kuin se on laeissa 752/2012, 1198/2014 ja 352/2017, uusi 10 kohta, 5 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 752/2012, 902/2012, 254/2013, 170/2014, 198/2015, 520/2016, 737/2016, 855/2016, 1442/2016, 228/2017 ja 575/2017, uusi 32 ja 33 kohta, 20 a §:ään, sellaisena kuin se on laissa 352/2017, uusi 2 momentti, 21 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 752/2012 ja 520/2016, uusi 5 momentti, 28 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 352/2017, uusi 6 momentti, lakiin uusi 28 b ja 37 d §, 40 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 752/2012, 611/2014, 1279/2015, 228/2017 ja 352/2017, uusi 5 momentti, 41 a §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 1279/2015, 176/2016, 520/2016, 228/2017 ja 352/2017, uusi 9 ja 10 momentti, jolloin muutettu 9 momentti ja nykyinen 10 momentti siirtyvät 11 ja 12 momentiksi, lakiin uusi 41 b, 41 c ja 50 o §, 71 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 752/2012, 611/2014, 651/2014, 1198/2014, 505/2015, 520/2016, 1442/2016 ja 446/2017, uusi 11 e kohta seuraavasti:

HE 151/2017
TaVM 22/2017
EV 187/2017

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 600/2014 (32014R0600); EUVL L 173, 12.6.2014, s.84
Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/65/EU (32014L0065); EUVL L 173, 12.6.2014, s. 349
Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 2016/1011 (32016R1011); EUVL L 171, 29.6.2016, s. 1

3 e §

Yhteistyö Energiaviraston kanssa

Finanssivalvonta toimii yhteistyössä Energiaviraston kanssa päästöoikeus-, sähkö- ja maakaasumarkkinoiden sekä niiden johdannaismarkkinoiden tehokkaaksi valvomiseksi.

Finanssivalvonnan on ennen ryhtymistä sähköön tai maakaasuun perustuvien johdannaisopimusten kaupankäyntiä koskeviin valvontatoimenpiteisiin kuultava Energiavirastoa, jos toimenpiteellä olisi ilmeisesti olennaista vaikutusta sähkö- tai maakaasumarkkinoiden toimintaan, sähkön tai maakaasun toimitusvarmuuteen taikka sähkömarkkinalain (588/2013) tai maakaasumarkkinalain (587/2017) nojalla järjestelmävastuuseen määrätyn yhteisön toimintaan, jollei asian kiireellisyydestä muuta johdu.

4 §

Valvottavat

Toimilupavalvottavalla tarkoitetaan tässä laissa:

6) kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa (1070/2017) tarkoitettua pörssiä ja raportointipalvelun tarjoajaa;

Muulla valvottavalla tarkoitetaan tässä laissa:

9) työttömyysetuuskien rahoituksesta annetussa laissa (555/1998) tarkoitettua työttömyysvakuutusrahastoa;

10) sellaista vertailuarvon hallinnoijaa, joka ei ole 4 §:n 2 momentissa tarkoitettu toimilupavalvottava, jolle Finanssivalvonta on myöntänyt toimiluvan rahoitusvälineissä ja rahoitussopimuksissa vertailuarvoina tai sijoitusrahastojen arvonkehityksen mittaamisessa käytettävistä indekseistä ja direktiivien 2008/48/EY ja 2014/17/EU sekä asetuksen (EU) N:o 596/2014 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/1011 (*viitearvoasetus*) 34 artiklan perusteella.

5 §

Muut finanssimarkkinoilla toimivat

Muulla finanssimarkkinoilla toimivalla tarkoitetaan tässä laissa:

3) kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 15 kohdassa tarkoitettua muuta kaupankäyntiosapuolta kuin sijoituspalvelun tarjoajaa;

6) sijoituspalvelulain 7 luvun 12 §:ssä, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 3 luvun 29 §:ssä, arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 2 luvun 17 §:ssä ja sijoitusrahastolain 99 §:ssä tarkoitettua sisäpiiriläistä sekä sijoitusrahastolain 101 §:ssä tarkoitettua ilmoitusvelvollista ja markkinoiden väärinkäytöstä (markkinoiden väärinkäyttöasetus) sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/6/EY ja komission direktiivien 2003/124/EY, 2003/125/EY ja 2004/72/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 596/2014, jäljempänä *markkinoiden väärinkäyttöasetus*, 3 artiklan 1 kohdan 25 alakohdassa tarkoitettua johtotehtävissä toimivaa henkilöä sekä 26 alakohdassa tarkoitettua lähipiiriin kuuluvaa henkilöä;

10) sitä, joka kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 2 luvun 11 §:n ja 8 luvun 18 §:n, arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 2 luvun 8 §:n, sijoitusrahastolain 16 §:n, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 1 luvun 2 §:n, luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 luvun 1 §:n, sijoituspalvelulain 6 a luvun 1 §:n, rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 11 §:n tai vakuutusyhtiölain 4 luvun 5 §:n nojalla on velvollinen tekemään Finanssivalvonnalle ilmoituksen osakkeiden tai osuuksien hankinnasta ja luovutuksesta;

31) muuta kuin 4 §:ssä tarkoitettua valvottavaa, joka on velvollinen noudattamaan vähittäismarkkinoille tarkoitettuja paketoituja ja vakuutusmuotoisia sijoitustuotteita (PRIIP-tuotteita) koskevista avaintietoasiakirjoista annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 1286/2014, jäljempänä *paketoitujen sijoitustuotteiden avaintietoasetus*;

32) sellaista vertailuarvon hallinnoijaa, jonka Finanssivalvonta on rekisteröinyt viitearvoasetuksen 34 artiklan perusteella;

33) muuta henkilöä kuin 4 §:ssä tarkoitettua valvottavaa tai edellä 32 kohdassa tarkoitettua rekisteröitynyttä vertailuarvon hallinnoijaa, joka on velvollinen noudattamaan viitearvoasetusta.

6 §

Muut määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

12) *ryhmittymällä* luottolaitostoiminnasta annetun lain 1 luvun 16 §:ssä ja sijoituspalvelulain 1 luvun 21 §:ssä tarkoitettua konsolidointiryhmää, vakuutusyhtiölain 26 luvun 2 §:n 2 momentissa tarkoitettua vakuutusyritysryhmää ja rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 3 §:ssä tarkoitettua rahoitus- ja vakuutusryhmittymää;

18) *säännellyllä markkinalla ja monenkeskisellä kaupankäyntijärjestelmällä* kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettua säänneltyä markkinaa ja 8 kohdassa tarkoitettua monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää;

19) *rahoitusvälineellä* sijoituspalvelulain 1 luvun 14 §:ssä tarkoitettua rahoitusvälinettä.

20 a §

Oikeus saada tietoja esitutkinta- ja syyttäjäviranomaiselta

Finanssivalvonnalla on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 79 artiklan 1 kohdan 2 alakohdassa säädettyjen yhteistyövelvoitteiden täyttämiseksi välttämättömiä tietoja esitutkinta- ja syyttäjäviranomaiselta sijoituspalvelulain 15 luvun 2 §:ssä ja kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 12 luvun 2 §:ssä säädettyjen rikosten esitutkinnasta ja oikeudenkäyntimenettelystä.

21 §

Markkinoiden väärinkäyttöön ja viitearvoasetuksen valvontaan liittyvä erityinen tietojensaantioikeus

Finanssivalvonnalla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada markkinoiden väärinkäyttöasetuksen ja viitearvoasetuksen valvonnan kannalta tarpeellisia vakiomuotoi-

sia tietoja hyödykejohdannaisiin liittyvillä spot-markkinoilla toimivilta markkinaosapuolilta, raportteja liiketoimista sekä päästä suoraan kaupankävijöiden järjestelmiin.

Finanssivalvonnalla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada tietoja kaikilta henkilöiltä, jotka osallistuvat vertailuarvon tarjontaan ja tietojen toimittamiseen sitä varten, myös palveluntarjoajilta, joille vertailuarvon tarjoamista koskevat tehtävät, palvelut tai toiminta on ulkoistettu viitearvoasetuksen 10 artiklassa säädetyllä tavalla, sekä heidän päämiehiltään, ja tarvittaessa kutsua tällainen henkilö kuultavaksi.

24 §

Tarkastusoikeus

Mitä 1 momentissa säädetään valvottavasta ja muusta finanssimarkkinoilla toimivasta, koskee myös yritystä, joka valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan asiamiehenä tai sijoituspalvelulain 7 luvun 6 §:ssä tarkoitettuna sidonnaisasiamiehenä taikka muuten valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan toimeksiannosta hoitaa tämän liiketoimintaan, kirjanpitoon, tietojärjestelmään, riskienhallintaan tai sisäiseen valvontaan liittyviä tehtäviä.

28 §

Johdon toiminnan rajoittaminen

Finanssivalvonta voi pysyvästi kieltää henkilöä toimimasta sijoituspalveluita tarjoavassa toimilupavalvottavassa 1 momentissa tarkoitettussa tehtävässä, jos tämä on toistuvasti rikkonut markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 14 tai 15 artiklan säännöksiä tai toistuvasti ja vakavasti rikkonut sijoituspalvelulain 15 luvun 2 §:n 6 tai 7 momentissa mainittuja säännöksiä.

Finanssivalvonta voi määräajaksi, enintään viideksi vuodeksi, kieltää henkilöä toimimasta viitearvoasetuksessa tarkoitettujen hallinnoijan tai valvotun tietolähteen hallituksen jäsenenä tai varajäsenenä, toimitusjohtajana tai toimitusjohtajan sijaisena taikka muuna ylimpään johtoon kuuluvana, jos tämä on rikkonut tai laiminlyönyt viitearvoasetuksen 42 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja säännöksiä.

28 b §

Määräaikainen kieltö toimia kaupankäyntiosapuolena tai asiakkaana

Finanssivalvonta voi määräajaksi, enintään viideksi vuodeksi, kieltää sijoituspalveluita tarjoavaa toimilupavalvottavaa tai sivuliikettä toimimasta kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 15 kohdassa tarkoitettuna kaupankäyntiosapuolena tai 1 luvun 2 §:n 1 momentin 11 kohdassa tarkoitettuna organisoidun kaupankäyntijärjestelmän asiakkaana, jos tämä on rikkonut sijoituspalvelulain 15 luvun 2 §:n 6 tai 7 momentissa mainittuja säännöksiä.

31 §

Tilintarkastajan ilmoitusvelvollisuus

Toimilupavalvottavan tilintarkastajan on viipymättä ilmoitettava Finanssivalvonnalle valvottavaa koskevasta seikasta tai päätöksestä, jonka hän on saanut tietoonsa tehtävänsä suorittaessaan ja jonka voidaan katsoa:

3) johtavan tilintarkastuskertomuksessa muun kuin tilintarkastuslaissa tarkoitettua va-
kiomuotoisen lausunnon tai tilintarkastuslain 3 luvun 5 §:n 5 momentissa tarkoitettua huo-
mautuksen esittämiseen.

32 a §

Omistusosuuden hankinnan kieltäminen

Finanssivalvonta voi saatuaan luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 luvun 1 §:ssä, si-
joituspalvelulain 6 a luvun 1 §:ssä, sijoitusrahastolain 16 §:ssä, vaihtoehtorahastojen hoi-
tajista annetun lain 7 luvun 9 §:ssä tai 14 luvun 9 §:ssä, rahoitus- ja vakuutusryhmittymien
valvonnasta annetun lain 11 §:ssä, maksulaitoslain 21 a tai 21 c §:ssä, kaupankäynnistä ra-
hoitusvälineillä annetun lain 2 luvun 11 §:ssä tai 8 luvun 18 §:ssä, EU:n arvopaperikesku-
sasetuksessa tai vakuutusyhtiölain 4 luvun 5 §:ssä tarkoitettua ilmoituksen kieltää maini-
tuissa lainkohdissa tarkoitettua omistusosuuden hankkimisen luottolaitoksesta, sijoituspal-
veluyrityksestä, rahastoyhtiöstä, vaihtoehtorahastojen hoitajasta, säilytisyhteisöstä, eri-
tyisestä säilytisyhteisöstä, vakuutusyhtiöstä sekä niiden omistusyhteisöistä, rahoitus- ja
vakuutusryhmittymän omistusyhteisöstä, sähkörahayhteisöstä, maksulaitoksesta, pörssis-
tä, pörssin omistusyhteisöstä, raportointipalvelun tarjoajasta, raportointipalvelun tarjoajan
omistusyhteisöstä, arvopaperikeskuksesta, arvopaperikeskuksen omistusyhteisöstä, jos
osuuden omistus vaarantaisi hankinnan kohteena olevan yrityksen tai yhteisön terveiden
ja huolellisten liiketapaperiaatteiden mukaisen toiminnan tai, jos hankinnan kohteena on
vakuutusyhtiö, vakuutetut edut sillä perusteella, että on perusteltua aihetta epäillä:

- 1) ilmoitusvelvollisen mainetta tai taloudellisen aseman riittävyttä;
- 2) hankinnan kohteena olevan yrityksen tai yhteisön johdon luotettavuuden tai sopi-
vuuden taikka muiden toimilupaedellytysten vaarantumisesta hankinnan johdosta;
- 3) hankinnan kohteena olevan yrityksen tai yhteisön vakavaraisuuden, valvonnan ja
siihen liittyvän viranomaisten tietojenvaihdon edellytysten vaarantumisesta hankinnan joh-
dosta; tai
- 4) hankinnan liittymistä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen.

Finanssivalvonta voi kieltää 1 momentissa tarkoitettua hankinnan myös, jos se ei ole
saanut 32 b §:n 2 momentin mukaisen käsittelyajan kuluessa sanotussa momentissa tar-
koitettuja lisätietoja taikka luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 luvun 1 §:n 6 momentis-
sa, sijoituspalvelulain 6 a luvun 1 §:n 6 momentissa, sijoitusrahastolain 16 §:n 6 momen-
tissa, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 7 luvun 9 §:n 5 momentissa, rahoitus- ja
vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 11 §:n 6 momentissa, maksulaitoslain
21 a §:n 6 momentissa tai 21 c §:ssä tai vakuutusyhtiölain 4 luvun 5 §:n 6 momentissa tar-
koitettuja tietoja tai selvityksiä. Finanssivalvonta voi niin ikään kieltää 1 momentissa tar-
koitetun hankinnan, jos se ei ole saanut kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 2
luvun 11 §:n 5 momentissa tai 8 luvun 18 §:n 5 momentissa taikka EU:n arvopaperikes-
kusasetuksessa tarkoitettuja selvityksiä kahden kuukauden kuluessa omistusosuuden han-
kintaa koskevan ilmoituksen vastaanottamisesta. Finanssivalvonta voi lisäksi kieltää han-
kinnan, jos se ei ole saanut 32 b §:n 1 momentissa tarkoitettuja vaadittavia selvityksiä 60
arkipäivän kuluessa siitä, kun se lähetti ilmoitusvelvolliselle tiedon puuttuvista selvityk-
sistä.

32 b §

Omistusosuuden hankinnan arvioinnissa noudatettava menettely

Päätös hankinnan vastustamisesta on annettava tiedoksi ilmoitusvelvolliselle viimeistään toisena arkipäivänä päätöksen tekemisestä ylittämättä käsittelyaikaa. Jos Finanssivalvonta ei tässä pykälässä tarkoitettuna käsittelyaikana ole tehnyt 32 a §:ssä tarkoitettua päätöstä tai päätösesitystä, sen katsotaan hyväksyneen hankinnan.

Jos ilmoitusvelvollinen on ulkomainen ETA-valvottava tai tämän emoyritys taikka luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, jolla on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta ulkomaisessa ETA-valvottavassa tai sen emoyrityksessä, Finanssivalvonnan on päätöstä tai päätösesitystä tehdessään viivytyksettä ilmoitettava ulkomaisen ETA-valvottavan valvonnasta vastaavalle ETA-valvontaviranomaiselle kaikki arvioinnin kannalta olennaiset tiedot ja pyynnöstä kaikki asiaan vaikuttavat tiedot sekä, jos hankinnan kohteena on rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omistusyhteisö, oltava yhteistyössä rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa tarkoitettujen muiden keskeisten valvontaviranomaisten kanssa. Päätöksestä on käytävä ilmi tässä momentissa tarkoitettujen ulkomaisten valvontaviranomaisten kanta hankintaan.

32 c §

Osakkeisiin ja osuuksiin perustuvien oikeuksien rajoittaminen

Finanssivalvonta voi kieltää osakkeiden tai osuuksien omistajalta oikeuden äänivallan käyttöön luottolaitoksessa, sijoituspalveluyrityksessä, rahastoyhtiössä, vaihtoehtorahastojen hoitajassa, säilytysyhteisössä, erityisessä säilytysyhteisössä, rahoitus- ja vakuutusryhmittymän omistusyhteisössä, sähkörahayhteisössä, vakuutusyhtiössä sekä niiden omistusyhteisöissä, pörssissä, pörssin omistusyhteisössä, arvopaperikeskuksessa, arvopaperikeskuksen omistusyhteisössä, enintään yhden vuoden ajaksi kerrallaan, jos:

1) osakkeiden tai osuuksien hankinnasta ei ole tehty luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 luvun 1 §:ssä, sijoituspalvelulain 6 a luvun 1 §:ssä, sijoitusrahastolain 16 §:ssä, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 7 luvun 9 §:ssä tai 14 luvun 9 §:ssä, rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 11 §:ssä, maksulaitoslain 21 a §:ssä, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 2 luvun 11 §:ssä tai 8 luvun 18 §:ssä, EU:n arvopaperikeskusasetuksessa tai vakuutusyhtiölain 4 luvun 5 §:ssä tarkoitettua ilmoitusta;

33 §

Toimeenpanokielto ja oikaisukehotus

Finanssivalvonta voi kieltää valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan tekemän päätöksen täytäntöönpanon tai valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan suunnitteleman toimenpiteen toteutuksen, jos päätös tai toimenpide on ristiriidassa valvottavaan tai muuhun finanssimarkkinoilla toimivaan sovellettavien finanssimarkkinoita koskevien säännösten tai niiden nojalla annettujen määräysten, toimiluvan ehtojen taikka valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan toimintaa koskevien sääntöjen kanssa.

Jos valvottava tai muu finanssimarkkinoilla toimiva on pannut 1 momentissa tarkoitettua päätöksen täytäntöön tai toteuttanut 1 momentissa tarkoitettua muun toimenpiteen, Finanssivalvonta voi velvoittaa valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan ryhtymään toimenpiteisiin päätöksen täytäntöönpanon tai toteutettua toimenpiteen peruuttami-

seksi tai oikaisun aikaansaamiseksi. Finanssivalvonnan on varattava valvottavalle tai muulle finanssimarkkinoilla toimivalle kohtuullinen määräaika päätöksen täytäntöönpanon tai toteutetun toimenpiteen peruuttamiseksi tai oikaisun aikaansaamiseksi, jollei se vaaranna vakavasti finanssimarkkinoiden valvonnalle 1 §:ssä säädettyjen tavoitteiden toteutumista. Jos tässä momentissa tarkoitettu Finanssivalvonnan päätös vaikuttaa merkittävästi valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan sopimuspuolen taikka muun ulkopuolisen henkilön asemaan, tämän momentin soveltamisen edellytyksenä on, että päätös tai toimenpide voi vaarantaa vakavasti finanssimarkkinoiden valvonnalle 1 §:ssä säädettyjen tavoitteiden toteutumisen.

Finanssivalvonta voi velvoittaa valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan lopettamaan toiminnassaan soveltamansa menettelyn ja kieltää menettelyn uudistamisen, jos menettely on ristiriidassa 1 momentissa tarkoitettujen säännösten, määräysten, toimiluvan ehtojen taikka sääntöjen kanssa. Finanssivalvonnan on varattava valvottavalle tai muulle finanssimarkkinoilla toimivalle kohtuullinen määräaika menettelyn korjaamiseksi, jollei se vaaranna vakavasti finanssimarkkinoiden valvonnalle 1 §:ssä säädettyjen tavoitteiden toteutumista.

Mitä tässä pykälässä säädetään valvottavan tekemästä päätöksestä, sovelletaan vastaavasti sijoitusrahastolaissa tarkoitettua rahasto-osuuden omistajien ja edustajiston kokouksen tekemään päätökseen.

Edellä tässä pykälässä tarkoitettu kieltä tai oikaisukehotus voidaan, jos siihen on erityistä syytä, kohdistaa myös valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan palveluksessa olevaan tai muuhun, joka toimii hänen lukuunsa.

33 a §

Uhkasakko

Jos valvottava tai muu finanssimarkkinoilla toimiva toiminnassaan laiminlyö noudattaa finanssimarkkinoita koskevia säännöksiä tai niiden nojalla annettuja määräyksiä, Finanssivalvonnan 33 §:n nojalla antamaa toimeenpanokieltoa tai oikaisukehotusta taikka muuta Finanssivalvonnan lain nojalla antamaa määräystä tai kieltoa, toimilupansa ehtoja tai toimintaansa koskevia sääntöjä, Finanssivalvonta voi uhkasakolla velvoittaa valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan täyttämään velvollisuutensa, jos laiminlyönti ei ole vähäinen. Uhkasakko voidaan, jos siihen on erityistä syytä, kohdistaa myös valvottavan tai muun finanssimarkkinoilla toimivan palveluksessa olevaan tai muuhun, joka toimii hänen lukuunsa. Mitä tässä momentissa säädetään, sovelletaan lisäksi rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa tarkoitettuun ryhmittymään kuuluvaan muuhun yritykseen, joka laiminlyö noudattaa, mitä sen velvollisuudeksi mainitussa laissa tai sen nojalla annetuissa määräyksissä säädetään.

3 luku

Valvontavaltuudet

37 d §

Hyödykejohdannaispositioiden valvonta

Finanssivalvonnalla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 10 luvun 3 §:n noudattamisen valvontaan liittyviä tietoja keneltä tahansa henkilöltä. Finanssivalvonta voi velvoittaa kyseisessä säännöksessä tarkoitettua henkilöä toteuttamaan toimenpiteitä position tai vastuun koon pienentämiseksi tai rajoittaa henkilön mahdollisuutta tehdä hyödykejohdannaissopimuksia.

38 §

Rikemaksu

Finanssivalvonta määrää rikemaksun sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta:

2) laiminlyö tai rikkoo arvopaperimarkkinalain 15 luvun 1 §:ssä, sijoituspalvelulain 15 luvun 1 §:ssä, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 12 luvun 1 §:ssä, arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 8 luvun 5 §:ssä, joukkorahoituslain 15 §:n 1 momentissa tai vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 22 luvun 1 §:ssä taikka sijoitusrahastolain 144 a §:ssä tarkoitettuja säännöksiä;

40 §

Seuraamusmaksu

Seuraamusmaksu määrätään sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö tai rikkoo arvopaperimarkkinalain 15 luvun 2 §:ssä, sijoituspalvelulain 15 luvun 2 §:ssä, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 12 luvun 2 §:ssä, arvopaperitileistä annetun lain 15 §:ssä, arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 8 luvun 6 §:ssä, maksulaitoslain 48 a §:ssä, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 22 luvun 2 §:ssä, sijoitusrahastolain 144 b §:ssä, joukkorahoituslain 15 §:n 2 momentissa, luottolaitostoinnasta annetun lain 20 luvun 1 §:ssä tai kriisinratkaisulain 18 luvun 1 §:ssä tarkoitettuja säännöksiä tai päätöksiä.

Seuraamusmaksu määrätään myös sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö tai rikkoo:

1) markkinarakennetoimija-asetuksen 4 artiklan 1 tai 3 kohdan säännöstä finanssimarkkinoilla toimivan vastapuolen tekemien OTC-johdannaisten määritysvelvollisuudesta taikka 10 artiklan 1 kohdan säännöstä finanssialan ulkopuolisen vastapuolen tekemien OTC-johdannaisten määritysvelvollisuudesta ja ilmoitusvelvollisuudesta;

2) Finanssivalvonnan lyhyeksi myyntiasetuksen 20 artiklan 2 kohdan, 21 artiklan 1 kohdan tai 23 artiklan 1 kohdan taikka Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen 28 artiklan 1 kohdan nojalla tekemää päätöstä;

3) huutokauppa-asetuksen 38, 39 ja 40 artiklan säännöksiä sisäpiirintiedon kielletystä käytöstä, 41 artiklan säännöksiä markkinoiden manipulointia koskevasta kiellosta tai 42 artiklan 1, 3 tai 5 kohdan säännöksiä markkinoiden väärinkäytön vähentämistä koskevista erityisvaatimuksista;

4) paketoitujen sijoitustuotteiden avaintietoasetuksen 5 artiklan 1 kohdan säännöstä avaintietoasiakirjan laatimisesta, 6, 7 ja 8 artiklan 1–3 kohdan säännöstä avaintietoasiakirjan muodosta ja sisällöstä, 9 artiklan säännöstä markkinointiviestinnän sisällöstä, 10 artiklan 1 kohdan säännöstä avaintietoasiakirjan säännöllisestä tarkastelemisesta, 13 artiklan 1, 3 ja 4 kohdan sekä 14 artiklan säännöstä avaintietoasiakirjan toimittamisesta tai 19 artiklan säännöstä asiakasvalitusten käsittelystä;

5) korttipohjaisista maksutapahtumista veloitettavista siirtohinnoista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2015/751, jäljempänä *korttimaksujen siirtohinnoista koskeva aset*, 3 artiklan 1 kohdassa säädettyä 0,2 prosentin tapahtumakohtaisen siirtohinnan enimmäismäärää, joka on asetettu pankkikorttitapahtumista veloitettaville siirtohinnoille tai 4 artiklassa säädettyä 0,3 prosentin tapahtumakohtaisen siirtohinnan enimmäismäärää, joka on asetettu luottokorttitapahtumista veloitettaville siirtohinnoille; tai

6) viitearvoasetuksen 4–16 artiklan säännöksiä vertailuarvojen koskemattomuudesta ja luotettavuudesta, 21–26 artiklan säännöksiä kriittisistä, merkittävistä sekä muista kuin merkittävistä vertailuarvoista, 27 artiklan säännöksiä vertailuarvoselvityksestä, 28 artik-

lan säännöksiä vertailuarvon muutoksista ja lakkaamisesta, 29 artiklan säännöksiä vertailuarvon käytöstä sekä 34 artiklan säännöksiä hallinnoijan toimiluvasta ja rekisteröinnistä.

Seuraamusmaksu määrätään myös sille, joka rikkoo tai laiminlyö tämän lain 18 §:n 1 momentin, 19 §:n 1 momentin taikka 23 tai 24 §:n säännöksiä Finanssivalvonnan tietojensaanti- tai tarkastusoikeudesta edellä 2 momentin 6 kohdassa tarkoitettujen säännösten valvontatai tarkastustehtävän hoitamisen yhteydessä. Seuraamusmaksua ei kuitenkaan saa määrätä luonnolliselle henkilölle kyseisten tämän lain säännösten rikkomisesta, kun henkilöä on aiheetta epäillä rikoksesta ja tiedot liittyvät rikosepäilyn kohteena olevaan asiaan.

41 §

Seuraamusmaksun määrääminen

Seuraamusmaksun määrää Finanssivalvonta.

Seuraamusmaksun määrä perustuu kokonaisarviointiin. Seuraamusmaksun määrää arvioitaessa on otettava huomioon menettelyn laatu, laajuus ja kestoaika sekä tekijän taloudellinen asema. Lisäksi arvioinnissa on otettava huomioon menettelyllä saavutettu hyöty ja sillä aiheutettu vahinko, jos ne ovat määritettävissä, tekijän yhteistyö Finanssivalvonnan kanssa asian selvittämiseksi ja toimenpiteet rikkomisen toistumisen estämiseksi, muut ja aiemmat finanssimarkkinoita koskeviin säännöksiin kohdistuneet rikkomukset ja laiminlyönnit sekä menettelyn mahdolliset vaikutukset rahoitusjärjestelmän vakaudelle. Jos kyse on viitearvoasetuksen rikkomisesta, seuraamusmaksun määrää arvioitaessa on otettava huomioon myös menettelyn vaikutus reaalityönteeseen.

41 a §

Seuraamusmaksun enimmäismäärä eräissä tapauksissa

Jos seuraamusmaksu koskee sijoitusrahastolain 144 b §:n 2 momentissa, sijoituspalvelulain 15 luvun 2 §:n 6 tai 7 momentissa taikka kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 12 luvun 2 §:n 2 tai 3 momentissa mainittujen säännösten rikkomista, oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla, sen mukaan, kumpi on suurempi, enintään joko 10 prosenttia oikeushenkilön tekoa tai laiminlyöntiä edeltävän vuoden liikevaihdosta tai enintään viisi miljoonaa euroa, sekä luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu enintään viisi miljoonaa euroa.

Jos seuraamusmaksu koskee 40 §:n 2 momentin 6 kohdassa tarkoitetun säännöksen rikkomista tai noudattamisen laiminlyöntiä, oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään joko kymmenen prosenttia oikeushenkilön tekoa tai laiminlyöntiä edeltävän vuoden liikevaihdosta tai enintään miljoona euroa sen mukaan, kumpi on suurempi. Luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään 500 000 euroa.

Jos edellä 9 momentissa tarkoitettu seuraamusmaksu koskee kyseisessä säännöksessä tarkoitetun asetuksen 11 artiklan 1 kohdan d alakohdan tai 4 kohdan rikkomista, oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään joko kaksi prosenttia oikeushenkilön tekoa tai laiminlyöntiä edeltävän vuoden liikevaihdosta tai enintään 250 000 euroa sen mukaan, kumpi on suurempi. Luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään 100 000 euroa.

Edellä 6–10 momentissa säädetyn estämättä seuraamusmaksu saa kuitenkin olla enintään kolme kertaa niin suuri kuin teolla tai laiminlyönnillä saatu hyöty, jos hyödyn suuruus on määriteltävissä.

41 b §

Yhteinen seuraamusmaksu

Jos rikemaksu tai seuraamusmaksu määrätään samalla kertaa kahdesta tai useammasta 38, 40 tai 41 a §:ssä tarkoitettusta laiminlyönnistä tai rikkomuksesta, määrätään yhteinen seuraamusmaksu.

Yhteinen seuraamusmaksu saa olla enintään rikemaksujen tai seuraamusmaksujen yhteenlasketun enimmäismäärän suuruinen.

41 c §

Hallinnollisen seuraamuksen määrääminen yritysjärjestelytilanteessa

Rikemaksu, julkinen varoitus tai seuraamusmaksu voidaan määrätä myös sellaiselle elinkeinonharjoittajalle, jolle elinkeinotoiminta, jossa laiminlyönti tai rikkomus on tapahtunut, on siirtynyt yrityskaupan tai muun yritysjärjestelyn seurauksena.

42 a §

Hallinnollisten seuraamusten määräämisoikeuden vanhentuminen

— — — — —
Finanssivalvonta ei saa määrätä seuraamusmaksua, jos sitä ei ole tehty kymmenen vuoden kuluessa siitä päivästä, jona rikkomus tai laiminlyönti tapahtui, tai jatkettun rikkomuksen taikka laiminlyönnin osalta viiden vuoden kuluessa siitä päivästä, jona rikkomus tai laiminlyönti päättyi.

43 §

Hallinnollisen seuraamuksen ja muun päätöksen julkistaminen

Finanssivalvonnan on julkistettava päätös, jossa määrätään rikemaksu, julkinen varoitus tai seuraamusmaksu viipymättä sen jälkeen, kun päätöksestä on ilmoitettu sen kohteena olevalle henkilölle. Julkistamisesta on käytävä ilmi, onko seuraamuksen antamista tai määräämistä koskeva päätös lainvoimainen, rikkomisen luonne ja tyyppi sekä rikkomisesta vastuussa olevan henkilöllisyys. Jos muutoksenhakuviranomainen kumoaa päätöksen kokonaan tai osittain, Finanssivalvonnan on julkistettava tieto muutoksenhakuviranomaisen päätöksestä vastaavalla tavalla kuin seuraamuksen antaminen tai määrääminen on julkistettu. Seuraamusta koskevat tiedot on pidettävä Finanssivalvonnan internetsivuilla viiden vuoden ajan.

43 a §

Rikemaksun ja seuraamusmaksun täytäntöönpano ja palauttaminen

Rikemaksun ja seuraamusmaksun täytäntöönpanosta huolehtii Oikeusrekisterikeskus. Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätty rikemaksu ja seuraamusmaksu pannaan täytäntöön siinä järjestyksessä kuin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa säädetään.

50 §

Yleinen yhteistyövelvoite

Finanssivalvonnan on toimittava yhteistyössä ulkomaisten ETA-valvontaviranomaisten kanssa. Finanssivalvonnan on kiinnitettävä asianmukaista huomiota myös päätöstensä

mahdolliseen vaikutukseen rahoitusjärjestelmän vakauteen muissa ETA-valtioissa erityisesti kriisitilanteissa.

50 o §

Toiminta rahoitusvälineiden markkinat -direktiivissä ja EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksessa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena

Finanssivalvonta toimii rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 67 artiklassa ja EU:n rahoitusvälineiden markkinat -asetuksessa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena. Valtiovarainministeriö toimii rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 44 artiklassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena.

Finanssivalvonta toimii rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin 79 artiklan 1 kohdan 5 alakohdassa tarkoitettuna yhteysviranomaisena. Finanssivalvonta tekee mainitun direktiivin mukaiset ilmoitukset Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle, Euroopan komissiolle ja ulkomaisille ETA-valvontaviranomaisille, jollei muualla laissa toisin säädetä.

53 §

Valvontayhteistyöstä kieltäytyminen

Finanssivalvonta voi kieltäytyä valvontayhteistyöstä ulkomaisen ETA-valvontaviranomaisen kanssa vain, jos:

2) yhteistyöpyyntö koskee henkilöä, jota koskeva yhteistyöpyynnössä tarkoitettua asiaa koskeva oikeudenkäynti tai hallinnollinen menettely on vireillä Suomessa;

61 §

Ulkomaiseen ETA-sivuliikkeeseen ja muuhun ulkomaiseen ETA-valvottavaan ja toisen ETA-valtion valvonnassa olevaan säänneltyyn markkinaan kohdistuvasta toimenpiteestä ilmoittaminen sekä ulkomaisen ETA-sivuliikkeen ja muun ulkomaisen ETA-valvottavan toiminnan rajoittaminen ja kieltäminen

Mitä tässä pykälässä säädetään ulkomaisesta valvottavasta, sovelletaan myös toisen ETA-valtion viranomaisen valvonnassa olevaan Suomessa toimivaan kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 3 luvun 1 §:ssä tarkoitettuun pörssiä vastaavaan markkinoiden ylläpitäjään sekä kaupankäynnin järjestäjän ylläpitämään monenkeskiseen tai organisoituun kaupankäyntijärjestelmään.

62 §

Toimiluvan myöntämiseen ja perumiseen sekä omistajavalvontaan liittyvä tietojenvaihto

Kun Finanssivalvonta vastaa valvottavan ryhmävalvonnasta, Finanssivalvonnan on saatuaan ulkomaan viranomaiselta tiedon toimiluvan myöntämisestä ryhmävalvonnan piiriin kuuluvalla ulkomaisella valvottavalla taikka tällaista toimilupaa koskevasta hakeuksesta, viivytyksettä ilmoitettava toimiluvan myöntämisestä vastaavalle viranomaiselle sekä asianomaiselle EU-valvontaviranomaiselle tiedot:

2) emoyrityksen omistajista, joilla on valvottavassa vähintään luottolaitostoiminnasta annetun lain 3 luvun 1 §:ssä, sijoituspalvelulain 1 luvun 26 §:n 14 kohdassa, rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 11 §:ssä, maksulaitoslain 21 a §:ssä, si-

joitusrahastolain 16 §:ssä, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain 7 luvun 9 §:ssä tai 14 luvun 9 §:ssä taikka vakuutusyhtiölain 4 luvun 5 §:ssä tarkoitettu merkittävä tai huomattava omistusosuus; sekä

— — — — —

71 §

Oikeus ja velvollisuus luovuttaa tietoja

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään, Finanssivalvonnalla on oikeus luovuttaa salassapitosäännösten estämättä tietoja:

— — — — —

11 a) Energiavirastolle sen tehtävien hoitamista varten;

— — — — —

11 e) Suomen tai muun ETA-valtion viranomaiselle tai muulle julkiselle elimelle, jonka tehtäviin kuuluu fyysisten maatalousmarkkinoiden valvonta, hallinnointi ja sääntely maataloustuotteiden yhteisestä markkinajärjestelystä ja neuvoston asetusten (ETY) N:o 992/72, (ETY) N:o 234/79, (EY) N:o 1037/2001 ja (EY) N:o 1234/2007 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1308/2013 nojalla, sen tehtävien hoitamista varten;

— — — — —

73 §

Muutoksenhaku

Finanssivalvonnan päätökseen haetaan muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuden siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään, jollei muualla laissa toisin säädetä.

Tässä laissa tarkoitettuun Helsingin hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Finanssivalvonnan päätös voidaan panna täytäntöön lainvoimaa vailla olevana. Jos päätöksestä valitetaan, päätöstä noudatetaan toistaiseksi, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin päätä tai asiasta muualla laissa toisin säädetä.

Muutoksenhausta päätökseen, joka koskee Finanssivalvonnan johtokunnan jäsentä tai varajäsentä taikka virkamiehen virkasuhdetta, säädetään erikseen.

Finanssivalvonnalla on oikeus hakea valittamalla muutosta hallinto-oikeuden päätökseen, jolla hallinto-oikeus on muuttanut tai kumonnut Finanssivalvonnan tekemän päätöksen.

Tämä laki tulee voimaan 3 päivänä tammikuuta 2018.

Valitukseen, joka tehdään ennen tämän lain voimaantuloa annetusta päätöksestä, sekä tällaisen asian käsittelyyn valituksen johdosta ylemmässä valitusviranomaisessa sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Tekoon tai laiminlyöntiin, joka on tehty ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan teon tai laiminlyönnin aikana voimassa olleita säännöksiä.

1071/2017

Helsingissä 28 päivänä joulukuuta 2017

Tasavallan Presidentti
Sauli Niinistö

Valtiovarainministeri Petteri Orpo